

RTU studiju kurss "Vides piesārņojuma novēršanas jūrā"

0J000 Latvijas Jūras akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	LJA589
Nosaukums	Vides piesārņojuma novēršanas jūrā
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācībspēks	Arnis Bankovičs - Doktors, Asociētais profesors
Mācībspēks	Ieva Demjanenko - Vispārējās vidējās izglītības skolotājs
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 1.5 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV, EN
Anotācija	Studiju kurss ir izstrādāts atbilstoši STCW konvencijas kodeksa A-III/1 un A-III/2 standarta un profesijas standarta prasībām, kā arī ņemot vērā attiecīgo IMO paraugkursu rekomendācijas un citus saistošos normatīvos dokumentus. Studiju kursa ietvaros studējošie tiek iepazīstināti ar saistošo normatīvo aktu prasībām jūras vides piesārņojuma novēršanai, pilnveidojot zināšanas un prasmes attiecībā uz jūras vides aizsardzību. Nepilna laika studijas neklātienē tiek organizētas pēc individuāli izstrādāta studiju plāna.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis sekmēt studējošo izpratni par drošības un vides aizsardzības nozīmi uz kuģa un attīstīt spējas, kas saistītas ar drošu darba plānošanu, veikšanu un jūras vides piesārņojuma novēršanu, akcentējot starptautisku un nacionālu prasību ievērošanas nepieciešamību attiecībā uz jūras vides aizsardzību, atbilstoši STCW konvencijas Kodeksa A-III/1 un A-III/2 prasībām, kā arī ņemot vērā attiecīgo IMO paraugkursu rekomendācijas un citus saistošos normatīvos dokumentus. Studiju kura uzdevumi: - iemācīt jūrniecības jomu reglamentējošo normatīvo aktu prasības darba pienākumu veikšanā uz kuģa; - sniegt prasmes par jūras vides piesārņojuma novēršanas prasību ievērošanu atbilstoši MARPOL konvencijas un nacionālo normatīvo aktu prasībām un kuģa procedūrām; - sniegt prasmes uzraudzīt kuģa operāciju norisi, nodrošinot to pilnīgu atbilstību 1973. gada Starptautiskās konvencijas par piesārņojuma novēršanu no kuģiem (MARPOL konvencija) un nacionālo normatīvo aktu prasībām; - iemācīt uzturēt saistošos kuģa žurnālus, tostarp naftas operāciju žurnālu un atkritumu reģistrācijas žurnālu; - sniegt prasmes kā nekavējoties rīkoties noplūžu vai piesārņojuma gadījumā atbilstoši MARPOL konvencijas un nacionālo normatīvo aktu prasībām un kuģa procedūrām; - iemācīt uzturēt labu kuģa reputāciju vides piesārņojuma novēršanas jomā.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Studējošie patstāvīgi analizē studiju kursa literatūru. Veic mājasdarbus un uzdevumus. Patstāvīgi gatavojas pārbaudes darbiem un eksāmenam. Mājasdarbs "MARPOL 73/78 konvencijas I pielikums"- studējošajiem jāpilda LJA portālā "ORTUS" ievietots darbs, kur nepieciešams izmantot MARPOL 73/78 konvencijas I pielikumu un IMO vadlīnijas par "Naftas operāciju žurnāla aizpildīšanu" Mājasdarbs "MARPOL 73/78 konvencijas II, III, IV, V un VI pielikums"- studējošajiem jāpilda portālā "ORTUS" ievietots darbs, kur nepieciešams izmantot MARPOL 73/78 konvencijas I pielikumu un IMO vadlīnijas par "Atkritumu reģistrācijas žurnālu". Grupu darbs par semestrī apgūtajām zināšanām- studējošie tiek sadalīti grupās atbilstoši semestra rezultatīvajiem rādītājiem - studējošie ar zemākiem rezultātiem tiek iekļauti grupās ar studējošajiem, kuri uzrādījuši labāku sniegumu. Starppārbaudījumi tiek organizēti Socrative lietotnē, lai nostiprinātu lekcijās apgūto.
Literatūra	Obligātā / Obligatory: 1. Starptautiskā konvencija MARPOL 73/78 un tai saistošie kodeksi 2. IMO MEPC Rezolūcijas, Cirkulāri; 3. ES Direktīvas 4. LR MK noteikumi 5. BWB konvencija 6. AFS konvencija Papildu / Additional: 1. http://eur-lex.europa.eu/homepage.html 2. HELCOM - http://www.helcom.fi/ 3. IMO - http://www.imo.org 4. Tematiskie video vietnē youtube.com 5. "Socrative" lietotne
Nepieciešamās priekšzināšanas	Zināšanas dabaszinātnes priekšmetos vidusskolas līmenī.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienē studijas		Nepilna laika neklātienē studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
Jūras vides aizsardzības apziņa – kuģu radītais piesārņojums	2	2	2	2
Tiesību akti jūras vides aizsardzības jomā (IMO 7.04.-4.1.1.,4.1.2.,4.1.3.; IMO 7.02.-4.2.1.8)	2	2	2	2

MARPOL 73/78 I Pielikuma prasības (IMO 7.04.-4.1.1.,4.1.2.,4.1.3.; IMO 7.02.-4.2.1.4)	2	1	2	1
MARPOL 73/78 II Pielikuma prasības (IMO 7.04.-4.1.1.,4.1.2.,4.1.3.; IMO 7.02.-4.2.1.4)	2	1	2	1
MARPOL 73/78 III Pielikuma prasības (IMO 7.04.-4.1.1.,4.1.2.,4.1.3.; IMO 7.02.-4.2.1.4)	2	1	2	1
MARPOL 73/78 IV Pielikuma prasības (IMO 7.04.-4.1.1.,4.1.2.,4.1.3.; IMO 7.02.-4.2.1.4)	2	1	2	1
MARPOL 73/78 V Pielikuma prasības (IMO 7.04.-4.1.1.,4.1.2.,4.1.3.; IMO 7.02.-4.2.1.4)	2	1	2	1
MARPOL 73/78 VI Pielikuma prasības (IMO 7.04.-4.1.1.,4.1.2.,4.1.3.; IMO 7.02.-4.2.1.4)	2	1	2	1
Atmosfēras piesārņojuma novēršanas iespējas (IMO 7.04.-4.1.1.,4.1.2.,4.1.3.; IMO 7.02.-4.2.1.8)	2	1	2	1
Starptautiskā kuģu balasta ūdens un nogulšņu kontroles un pārvaldības konvencija (BWM) (IMO 7.04.-4.1.1.,4.1.2.,4.1.3.; IMO 7.02.-4.2.1.8)	2	2	2	2
Starptautiskās prasības piesārņojuma novēršanai ar kaitīgām kuģu pretapaugšanas sistēmām (AFS), kaitīgiem ūdens organismiem un patogēniem kuģa balasta ūdeņos un citas prasības. (IMO 7.04.-4.1.2.; 4.1.2.)	2	1	2	1
Troksnis	2	2	2	2
Kopā:	24	16	24	16

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Zināšanas. 1) Prot pielietot iegūtās zināšanas par piesardzības pasākumiem, kas jāveic, lai novērstu jūras vides piesārņojumu. 2) Izprot piesārņojuma novēršanas procedūras un viss ar tām saistīto aprīkojumu. 3) Izprot preventīvo pasākumu nozīmi jūras vides aizsardzībā. 4) Izprot pienākumus, ko paredz Starptautiskās konvencijas par kuģu izraisītā piesārņojuma novēršanu attiecīgās prasības. 5) Izprot metodes un līdzekļus kuģu izraisītā jūras vides piesārņojuma novēršanai.	Metodes: starppārbaudījumi, patstāvīgais darbs un ieskaite darbs kombinētā formā. Kritēriji. 1) Pārziņa piesardzības pasākumus, kas jāveic, lai novērstu jūras vides piesārņojumu. 2) Pārziņa piesārņojuma novēršanas procedūras un viss ar tām saistīto aprīkojumu. 3) Izprot preventīvo pasākumu nozīmi jūras vides aizsardzībā. 4) Pārziņa pienākumus, ko paredz Starptautiskās konvencijas par kuģu izraisītā piesārņojuma novēršanu attiecīgās prasības. 5) Pārziņa metodes un līdzekļus kuģu izraisītā jūras vides piesārņojuma novēršanai.
Prasmes. Spēj praktiski darboties ar normatīvajiem aktiem un izprot prasības, kas noteiktas 1973. gada Starptautiskajā konvencijā par piesārņojuma novēršanu no kuģiem (turpmāk- MARPOL 73/78).	Metodes: starppārbaudījumi, patstāvīgais darbs un ieskaite darbs kombinētā formā. Kritēriji: prasmes un spēja praktiski darboties ar normatīvajiem aktiem tiek vērtētas visa semestra laikā ar punktu skaitu un gala vērtējums sastāv no mājas darbu un grupu darba rezultātiem.
Kompetences. Spēj demonstrēt savu kompetenci atbilstoši STCW konvencijas Kodeksa A-III/1 un A-III/2 sadaļas prasībām: 1) Nodrošināt piesārņojuma novēršanas prasību ievērošanu. 2) Pārvadāt bīstamo kravu. 3) Pārraudzīt un kontrolēt atbilstību tiesību aktu prasībām un pasākumus, lai nodrošinātu cilvēku dzīvības aizsardzību uz jūras un jūras vides aizsardzību. 4) Spēj parādīt zināšanas un izpratni par vidi un vides aizsardzības problēmām, kas nepieciešamas līdzdalībai lēmumu pieņemšanā par individuālām vai kolektīvām darbībām vietējā un pasaules līmenī, lai uzlabotu dzīves kvalitāti patlaban, neradot draudus nākamo paaudžu vajadzībām. 5) Spēj parādīt izpratni un ētisko atbildību par profesionālās darbības iespējamo ietekmi uz vidi un sabiedrību.	Metodes: starppārbaudījumi, patstāvīgais darbs un ieskaite darbs kombinētā formā. Vērtēšanas kritēriji: 1) Kuģa operāciju uzraudzības procedūras un atbilstības MARPOL konvencijas prasībām nodrošināšana tiek pilnībā ievērota. 2) Veic darbības, lai nodrošinātu labu reputāciju vides aizsardzības jomā. 3) Darbību un tehniskās apkopes pārraudzības procedūras atbilst tiesību aktu prasībām. 4) Tiek ātri un pilnībā noteikta iespējama neatbilstība. 5) Sertifikātu plānota atjaunošana un termiņa pagarināšana nodrošina apsekoto objektu un aprīkojuma nepārtrauktu derīgumu.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Starppārbaudījumi (testi)	20
Patstāvīga darba sagatavošana un prezentācija	20
Ieskaite darbs kombinētā formā	60
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	1.5	0.5	0.5	0.0	*		